

EESTI KUNSTI DIGISILD

TEEMA SOVETPOP

DIGISILLA VIDEO Malle Leis „Taimestik“

Malle Leis. Taimestik. 1968. Õli. Eesti Kunstimuuseum

TEA

Popkunsti on sisuliselt võrdsustatud avangardiga, kuna see on „teistsugune“ nii stiililt kui ka teemadelt. Seda kunstivoolu peetakse suurimaks kultuurimuutuseks, mis sõjajärgses Euroopas ja angloameerika maailmas enne digirevolutsiooni aset leidis. Kopeerimine ja kits, rahvaglamuur ja subkultuurid, moed ja trendid, rokkmuusika ja lõppematud peod olid nüüd endastmõistetavalt osa **noortekultuurist**. Kunstis loodi uus esteetika, kasutades **kollaaži, assamb-laaži, siiditrükki, leidesemeid, tarbeesemeid, koomiksi** võttestikku. Esile tõusid ideed keskkonnast, tarbimisiha, **massikultuur** ja **popikoonid**.

Eesti oli ainus regioon Nõukogude Liidus, kus popkunst leidis tunnustamist ning jõudis 1960. ja 1970. aastate vahetusel avalikku kunstiellu, saades nimeks **sovetspop**. Tähtis polnud mitte Ameerika popis kasutatud kujundite/ikoonide, nagu Coca-Cola pudeli, Marilyn Monroe või Mao Zedongi piltide kasutamine ja kopeerimine, vaid samasuguse mõtteviisi levitamine ja sünteesimine kohalike tähenduste kaudu. Saadi aru, et kodumaal tuleks pöörduda siinsete sümbolite ja nõukoguliku massikultuuri poole, milleks meie silmis oli kommunistlik poliitiline propaganda.

Eestis on kõige järjekindlamalt popkujundi ja popipärase kunstikkuse käsitlemisega seotud **Malle Leis** (1940–2017), kes võttis 1960. aastatel oma loomingus kasutusele mõtteviisid ja tehnikad, mis kandsid endas noortekultuurist

pärit impulsse. Oma kunsti abil tõi ta rangete piiridega nõukogude aja ühiskonda elurõõmu ja vabaduse hõngu.

ARUTLE JA LOO

Enne vaatamist

- Mis on Sinu jaoks popkultuur? Millised muusika- ja moestiilid ning brändid Sulle sellega seostuvad?
- Püüa meenutada, mitu korda oled ühe nädala jooksul käinud kaubanduskeskuses. Mida poest ostsid (k.a toidupood ja kohvik)?
- Mida eestlased nõukogude ajal poest ostsid? Milliseid esemeid võisid eesti kunstnikud oma teostel kujutada nõukogude ajal, mil liigtarbimine polnud võimalik? Paku vähemalt 5 varianti.

Pärast vaatamist

- Millist popkunsti võttestikku Malle Leisi teosel märkasid? Miks peetakse antud teost pigem eelpopiks?
- Kuidas saaks vaadata taimestikku kommertskultuuri objektina; kuidas kunstiteosena? Too välja erinevaid näiteid.
- Taimed on teosel muudetud tehnilikuks objektiks. Millist tähendust võis see kanda toona ja millist võiks see kanda tänapäeval?

Otsi oma telefoni fotoalbumist mõni pilt taimest. Juhul kui seda ei ole, tee kooliruumis või selle ümbruses olevast taimest telefoniga pilt. Muuda see filtrite abil tehnilikuks, omistades sellele uue tähenduse. Kuulake üheskoos Eesti 1960. aastate popmuusikat vaheldumisi praeguse aja popmuusikaga.

Visandage grupis koomiks, mis kajastab tänapäeva tarbimist ja popkultuuri. Tehke sellest lühike absurdinäidend, mille etendate kaaslastele. 1960. aastatel etendati näiteks ühel kunstnik Tõnis Vindi kodus toimunud popiõhtul absurdinäidendit „Saapa-puhastamine“.

MUUSEUMITUNNI SOOVITUS

„Konfliktid ja kohandumised“. Põhjalikumaks teemaga tutvumiseks soovitame muuseumitundide sarja Kumu 4. korruse püsiekspositsioonis.